

fästa sig vid blotta ord, för att bereda sig tillfälle att göra anmärkingar, bry, förlöjliga. o. s. v. *Få något att r. på*, något att ständigt framhålla, anmärka, använda som skäl, o. s. v. *Det skälet rider han ständigt på*, nyttjar han alltid. *Alla r. på honom*, han är en skottaffa för alla. *R. af, bort*, se *Bortrida*. *R. efter, före*, ridande följa efter, fara före någon. *R. efter*, äfv. rida bort, för att hämta. *R. fram*, se *Framrida*. *R. in, ned, om, upp*, se *Inrida*, &c. *R. omkring, omkull*, se *Kringrida*, *Kultrida*. *R. på*, rida fortare. *R. ut, öfver*, se *Utrida*, *Öfverrida*. — 2) (fam.) Sitta grensle öfver något långt och smalt föremål. *R. på ett plank*, en trähäst, en bjelke. *R. på käpp*, se *Käpp*. — 3) (sjöf.). Säges om ett till ankars varande fartyg, då det är i rörelse. — *R. nde*, part. pres. *Ett r. bud*. Brukas någon gång som substantiv, t. ex.: *Det kom en r. — Ridande*, n. 4.

RIDARE, m. 5. (skepp.) Det, som uppbar bugten af hvarje större pert.

RIDBANA, f. 4. Täckt eller obetäckt plats, der undervisning bringas i konsten att rida.

RIDBÄR, a. 2. Brukbar till ridning. *R. väg*. *R.* kallas, i topografien, en sluttning, då lutningsvinkeln är nio grader.

RIDBUD, n. 5. Ridande bud.

RIDBYXOR, f. 4. pl. Byxor af läder, som begagnas vid ridning.

RIDDARAKADEMI, ----- mi', f. 3. Läroanstalt för unga adelsmän.

RIDDARBAND, n. 5. Se *Ordensband*.

RIDDARBORG, m. 2. Borg, der en riddare bodde.

RIDDARE, m. 5. (Betydde ursprungl. Ryttare) 1) (i medeltiden) a) Länstigare, som till följe af sin länspolit gjorde tjenst till häst, antingen ensam eller med följe. — b) Ädling, som, efter genomgångna tjensteår såsom vapensven och väpnare, undfått ridderslaget, en utmärkelse, hvarigenom han erhöill rätt att till häst, med svärd, sköld och lans, följa sin länsherre i fält, att uppträda inom skrankorna vid tornerspel, bära särskilt märke på skölden och åtnjuta vissa företrädesrättigheter. — c) Den, som blifvit upptagen till medlem af en riddarorden (bem. 1), t. ex.: *Tempelriddare*, *Johanniterriddare*, m. fl. — 2) Medlem af någon bland nu varande riddarordnar. *R. af Serafimerorden*. — 3) I Sverige kallades fordom äfven de förnämste af adeln *Riddare*; deraf uttrycket *Ridderskapet och Adeln*. — *Ss. Riddarvärdighet*.

RIDDAREKLASS, m. 3. *R-en* utgjorde fordom i Sverige den högre afdelningen af adeln.

RIDDAREVISA, f. 4. Folkvisa, hvori besjünges ritterliga dater, ritterliga mäns öden, o. s. v.

RIDDARGODS, n. 5. (i Tyskland) Ett gods, hvaraf fordom riddartjenst utgjordes.

RIDDARHUS, n. 5. 1) Den byggnad, der ridderskapet och adeln vid riksdagar hafva sina sammanträden. — 2) (fig.) Ridderskapet och adeln, såsom stånd vid riksdagarna.

RIDDARHUS-DIREKTION, ---- räcktschön, f. 5. Sju af ridderskapet och adeln vid hvarje riksdag in pleno valde personer, hvilka förvalta ridderskapets och adelns penningfonder, samt vårda sjelfva riddarhuset med der förvarade arkiver af riksdagshandlingar.

RIDDARHUSKANSLI, --- kannsi', n. 3. De tjenstemän, som biträda ridderskapet och adeln vid riksdagarna och deremellan riddarhusdirektionen vid expedierande af skrivelser och beslut.

RIDDARHUSORDNING, f. 2. Den stadga, som ridderskapet och adeln med konungens bifall uppgjort för sitt representationssätt och ärendenas föredragning på riddarhuset.

RIDDARHUS-SEKRETERARE, ----- tärare, m. 5. Tjensteman, som står i spetsen för riddarhuskansliet och förer protokollet vid adelns sammanträden under riksdagarna.

RIDDARHUS-STIPENDIUM, ---- pånndium, n. 3. pl. — *dier*. *R-er* kallas vissa understöd för studerande af adlig börd vid universiteterna, hvilka utdelas af riddarhusets fonder.

RIDDARHUS-UTSKOTT, n. 5. *R-et* kallas den afdelning af ridderskapet och adeln, som väljes vid hvarje riksdag, för att till afgörande af ståndet bereda sådana frågor, som uteslutande angå ridderskapet och adeln.

RIDDARORDEN, m. 2. pl. — *ordnar*. 1) (i medeltiden och sednare) a) *Andlig r.*, förening af personer, hvilkas mål var sjukes skötsel samt kristna religionens utbredande och beskydd, under iakttagande af vissa regler, liknade munkordnarnes. *Första andeliga r. var Johannis af Jerusalem orden, äfven kallad Johanniterorden*. — b) De verldsliga *Riddarordnarne* bildades efter de andliga och utgjorde föreningar af personer, som förenade andaktsöfningar med ritterliga öfningar, utmärkte från andra genom vissa yttre kännetecken. — 2) I närvarande tid äro *Riddarordnarne* af furstarna stiftade föreningar, till hvilkas ledamöter af dem utnämnas personer, som isynnerhet utmärkt sig genom förtjenster emot fursten eller staten, och hvilka sedan såsom medlemmar af orden få nyttja vissa yttre utmärkelsetecken. Sådana äro i Sverige: Serafimer-, Svärds-, Nordstjerne-, Vasaorden och Carl XIII:s orden.

RIDDARROMAN, --- ån, m. 5. 1) Hjelte-dikt eller roman, som firade en eller flera af medeltidens utmärktaste riddare. — 2) Roman, hvori skildras det fordna riddarväsendet.

RIDDARRUSTNING, f. 2. Den vapenrustning, forntidens riddare buro.

RIDDARSAL, m. 2. 1) Ceremonisal på fordna riddareborgar. — 2) Sal, der riddarne, som tillhöra en viss orden, eller adeln, vid högtidliga tillfällen församlas sig. — 3) Älderdomlig, i götisk smak sirad, rymlig sal.

RIDDARSKÅDESPEL, n. 5. Skådespel, hvori skildras riddartidens seder.

RIDDARSLAG, n. 5. Högtidlig ceremoni, då en ädling, efter föregångna provföar och aflagda prof, medeltre slag af ett svärd öfver axeln dubbades till riddare. Se äfv. *Dubning*.

RIDDARSPEL, n. 5. Se *Tornerspel*.

RIDDARSPORRE, m. 2. pl. — *sporrar*. Örtsläktet Delphinium. *Svensk R.*, en art deraf, som växer i åkrar bland råg, med vackra blå blommor. *D. Consolidata*. *Romersk R.*, blomsterväxt med röda, violetta, blå och hvita blommor, ofta dubbla. *D. Ajacis*.

RIDDARSTJERNA, f. 1. Se *Ordensstjerna*.

RIDDARSTÅND, n. 5. 1) Medeltidens riddare såsom särskilt stånd betraktade. — 2) Se *Adelsstånd*. — 3) De adelige riddargodsägarna i ett land, såsom stånd betraktade.

RIDDARSYN, f. 3. Så kallades den synerätt, som, då ändring blifvit sökt emot lagmansrätts utslag, af konungen förordnades, bestående af ett rikets råd, eller den i heder och embete närmast var, med fyra andra lagfarna och ojäfaktiga män, jemte häradsnämnd, som ej vid föregående syner närvarit.